



EGODNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

№ 9.

V četrtek 27. svečana.

1851.

Komú?

Krilatec ¹⁾ nêse znad oblakov
V torilu ²⁾ zlatim vjenčno slavo,
Iz vez, cvetic slovenskih znakov ³⁾:
Komú, komú bo vjenčal glavo?

Oči se vpirajo v dražico,
Vmerljivih serca hrepenijo,
Mnogtêr moli po nji desnico,
Prošnje duhteče se glasijo.

„Krilatêe dragi, duh nebesni!“
Nekdó 'z otožnih pers povzame,
„Prepevam dom, gorim ljubezni:
„Naj vjenčik zali bode za-me!“

Krilat: — „Ljubezin domačije
„Je čustvo blago in ljubó nam;
„Pohôtni zdeh in spev naslije ⁴⁾
„Je sovski krič pred božjim tronam:

„Kar prvo ti dajalo slave,
„Jo drugo je gredé kalilo;
„Za to poišem druge glave,
„Nad njó sprazniti svetló torilo“.

Meglica žali ⁵⁾ avitlo lice
U tém nebeščanu obdaje,
Torilce v roci — čez gorice
Pod nebam begne v tuje kraje.

Pa glej! na Jadru matke Slave
Ozre se na slovenske krase,
Ter čuje tiho iz nižave
Doneti svete, svete glase:

„Sveto bitje! živi Bog ljubezni
„Tebi samo čast in slava gre;
„Posvečeno v strahu in bojezni
„Posvečeno bodi tvoje ime!“

„Tebi le spodobi se češenje,
„Tebi gre, de glasno vsih strani
„Te žival neskončno mergolenje
„De te duh in praha sin časti“.

Krilatca gine to slovilo,
Se zniža k njemu, ki ga poje,
In reče: Pevc, ti ná častilo!
„Ker išeš božjo čast, ne svoje“.

Svitoslav.

Edina pot v nebesa

ali

podučenje od razložkov prave katolške vere
memo drugih nekatolških ver.

(V pogovorih med duhovnim pastirjem in vernikom.)

Spisal Peter Hieinger.

De najstí pogovor.

Nauk od svete maše in druge božje službe.

D. Še je važin in skrivnostin nauk razložiti,
kteri je z resnico od našiga odrešenja po Kristusu
v tesni zvezi; to je namreč nauk od s. maše.

V. Mislil sim že, kdaj de bodo, Gospodó êe!
na ta nauk prišli. Vem, de je s. maša nekervava
daritev nove zaveze, vedin spomin kervave daritve,
ktero je Jezus Kristus na svetim križu opravil; vem
tudi, de se s. maša v katolški cerkvi vedno obhaja,
evangeljci pa de je nimajo, saj v tistih bukvicah
ni čerke od nje.

D. Ravno zato je treba globokeje iti v tem,
de je Kristus daritev s. maše postavil, in kakošno
vrednost de s. maša ima.

V. Sveto mašo je Jezus Kristus pri zadnji
večerji postavil. On je kruh in vino vzel v svoje
svete roke; je oboje posvetil rekoč: „To je moje
telo, ktero bo za vas dano; to je kelih moje kervi,
ktera bo za vas prelita“; in h koncu je pristavil:
„Kolikorkrat bodete to storili, storite v moj spomin“.

D. Dobro je to pomniti: Jezus Kristus pri
zadnji večerji ni samo zakramenta postavil, in apo-

¹⁾ Angel. — ²⁾ Posoda. — ³⁾ Znamnje. — ⁴⁾ Pože-
ljivost. — ⁵⁾ Žalost.

steljnam podelil, ampak on je tudi daritev opravil, in jo za vse čase do konca sveta postavil. Skrivnost s. rešnjiga Telesa je namreč nastopila na jed velikonočniga Jagnjeta, kakor je bilo Judam zapovedano, in je živ spomin na smert Gospodovo, na katero dvojna podoba kruha in vina, kakor znamenje ločitve kervi od telesa, očitno kaže. Bila pa je o jedi velikonočniga jagnjeta daritev obhajana, in na križi tudi daritev opravljena; tedaj ni drugač misliti, kakor de se je tudi o postavljenji s. rešnjiga Telesa daritev zgodila, in s tem za vse čase postavila, kakor se zdaj v s. maši obhaja. Na daritev s. maše kažejo besede s. Pavla na več mestih, ko na primer govori od altara, ki je boljši od izraelskiga, ali pa, ko piše od mize Gospodove, ki se razloči od mize hudih duhov, kjer neverniki darujejo. Gotovo altar ni za družiga tudi prinašakor de se daritev na njem opravlja, draga daritev namreč telesa in kervi Gospodove v s. maši. In še dolgo pred Kristusom je prerok Malahija kazal na daritev nove zaveze, ki se v sveti maši godi, ko je v imenu Gospodovim govoril: „Nimam dopadajenja nad vami, in daru ne bom sprejel od vaših rok; zakaj od izhoda do zahoda je moje ime veliko med narodi, in na vsakim kraju se mojimu imenu daruje in prinaša čista daritev“.

V. Je res v s. pismu več spričevanja za daritev s. maše najti, kakor de bi ga kak novoverec tako lahko tajiti mogel.

D. Nar bolj svetlo spričevanje, de je daritev s. maše res po Jezusu samim postavljena, se vonder najde v vednim izročilu katolske cerkve. Zakaj gotovo je, de je posebin red za to sveto opravilo že v apostolskih časih vpeljan bil; sicer so bili v molitvah nekteri razložki med juternimi in večernimi kraji, pa v poglavitnim je povsod enakost bila. Daritev s. maše se najde dalje opravljana v prvih časih po smerti apostelnov, kakor nam pričujejo pisma cerkvenih učenikov; de je pa pozneje vse čase do zdanjiga dneva v cerkvi obhajana bila, ni treba posebej dokazovati; cerkveni očetje in zbori dostikrat od s. maše in nje vrednost posebej govoré, in tudi greška ali staroverska cerkev jo je vedno imela in jo še ima. Kar je tako vse čase svete cerkve veljalo, ne more imeti začetka od drugod kakor od Jezusa Kristusa. Po vsim tem je katolska cerkev popoln nauk od s. maše v Tridentinskim zboru razložila, in s tem novoverce zavrnila.

V. Kako so novoverci vonder v stanu bili, sveto mašo tako zavreči!

D. Luter je v prvi priči tudi ni zavergel; kakor je pa dalje svoje nauke izpeljevati začel, mu tudi s. maša ni bila več po misli, in brez prašanja za besedo s. pisma in cerkveniga izročila jo je odpravil. Rekel je namreč, de ako se s. maša obderži, se s tem vrednost daritve Jezusove na križu zatira in v nič deva. Calvin in drugi novoverci so jo za Lutram potegnili, dokler niso zadnje dni še vse cene Jezusove smerti tajiti začeli; zdaj ko jim daritev križa nič ne velja, jim tudi s. maša kaj veljati ne more. Ravno zato sim rekel, de je pravo vrednost s. maše globokeje pogledati treba. Glejte od daritve Jezusove na križu s. Pavel piše: „Kristus je enkrat za vse umerl, de je mnogih grehe odvzel. Kristus je z lastno kervjo enkrat v presvetišče šel, in je večno odrešenje našel“. Jezusova daritev na križu je bila toliko vredna, de jo bila zadosti za vse ljudi in za vse grehe celiga sveta; zasluženje Jezusovo za nas v njegovi smerti

je bilo toliko obilno, de ni bilo treba še kaj pridedvati. Zdaj je pa potreba, de se vsi ljudje in vsak človek posebej tega Jezusoviga zasluženja deležne storé; zatorej se mora spomin daritve na križu vse čase in pri vsih ljudeh do konca sveta ohraniti. V stari zavezi so bile za tega voljo daritve jagnjet, telet in družiga v navadi; tiste niso mogle biti družiga kakor podobe prihodnje daritve križa, de se je o njih vsaciga zaupanje v prihodnje odrešenje budo in poterjevalo. V novi zavezi pa se v s. maši vedni spomin na kervavo daritev opravlja, ktero je Jezus na križu že opravil, de tako od zasluženja njegoviga prejemamo. Zdaj ni treba pa podob darovati, ker je Jezus sam že prišel, in po dokončani smerti spet živi; zdaj se zamore njegovo telo in njegova kri, se zamore on sam zares darovati. In zatorej s. maša ni mertev, ampak je živ spomin na smert Jezusovo. Daritev pa v s. maši ni kervava; zadosti je, de je telo in kri Jezusova v skrivnosti, v podobah kruha in vina, to de vonder resnično vpricho, ker se od zasluženja Jezusoviga tukej prejema. Drugač je bilo pri daritvi Jezusovi na križu; ondi se je kri prelivala, ker je Jezus naše odrešenje služil. Zatorej je pa daritev na križu le enkrat opravljena bila, ker je ondi Jezus enkrat za vselej zaslužil naše odrešenje in zveličanje; daritev s. maše pa se vsaki dan ponavlja, ker mi vsaki dan potrebujemo od njegoviga zasluženja delež dobivati. Sej veste namreč, zakaj de se s. maša opravlja.

V. De, božje nar višji gospostvo spoznati in Boga po vrednosti počastiti in ga za vse dobre zahvaliti, odpušenje grehov in vse potrebne gnade in dari za dušo in za telo zadobiti.

D. Za vse to je tudi zasluženje Jezusovo na križu veljalo. V zakramentih v zavezo z Jezusom stopamo, in jo poterujemo; v daritvi s. maše pa vedno z Jezusom v zvezi živimo, v njem Očeta nebeškiga hvalimo in po njem dobrote od zgorej dobujemo. Ker je nauk katolske cerkve od s. maše takosin, novoverci ne morejo reči, de mi vrednost Jezusove smerti na križu kratimo.

V. Že razumem; ko bi mi katolčani rekli, de je Jezus na križu premalo za nas zaslužil, de mora on zdaj še vsaki dan v s. maši večji zasluženje nabirati, po tem bi bilo res napačno. Ko nam pa Jezusov križ vse velja, in se po naši veri v s. maši kri Jezusova le tako rekoč na nas po samim pretaka, po tem je očitno, de nas novoverci zastonj grajajo.

D. Ker v s. maši se Jezus sam Bogu Očetu daruje v čast, zahvalo in prošnjo za nas, zatorej je to sveto opravilo nar imenitnejši del očitne božje službe. K božji službi gre pa tudi oznanovanje božje besede, pobožne molitve, sveto petje in razne pobožne navade. Novoverci nam nekaj tega veljati dajo, drugo pa grajajo.

V. Zoper oznanovanje božje besede, zoper molitve in petje nimajo kej reči, sej kakor iz tistih bukvic vidim, sami vse to v svoji božji službi obderže.

D. Ko bi tudi v tem nas kaj grajali, nam ni treba za to marati; molitve in pesmi se pri nas katolčanih v božji službi povzdigujejo po tem zgledu, kakor vemo, de tudi v nebesih angeli in svetniki Boga časté in mu hvalo pojó; božja beseda se oznanuje in posluša, ker moramo tudi mi božji glas sprejemati kakor želimo, de Bog naš glas sprejame. Pa tudi razne svete navade katolske cerkve, ktere novoverci zaničujejo, pravi pobožnosti niso nasprot

ampak jo še le množijo. Sej pomen imajo luči in svetilnice, ki kažejo na nebeško svetlobo, na Kristusa kakor luč sveta, na luč prave vere in na ognj kersanske ljubezni; svoj pomen ima voda, podoba duhovniga očiščevanja, znamenje rose božje gnade in spokornih solz človekovih; svoj pomen imajo tudi zelene veje, znamenja Kristusove in naše zmage in rodovitnosti v dobrih delih, in zopet pepel, spominik na smert in pokoro. Pa tudi procesije naše najdejo svoj zgled v Jeruzalemu, kjer je množica Jezusa s častjo v mesto spremljala, in pa v nebesih, kjer tisti, ki se niso omadeževali na svetu, hodijo za Bogom in Jagnjetam, in pesmi pojo, katerih ni dano vsakimu peti. Tridentinski zbor je posebej zagovarjal zoper novoverce, de svete navade ali cerimonije katolske cerkve niso zaničevati.

V. Si spomnim, kako so že popred enkrat od tega nekaj spomnili; o pač vse te svete navade ravno božjo službo v katolski cerkvi toliko prijetno in živo storé, ko nasprot pravijo, de je pri evangeljcih vse tako prazno in mervto.

D. Novoverci in neverci zdanjih časov, eni kakor drugi, v posvetnih rečeh in v čast kaciga človeka dostikrat velike slovesnosti napravljajo; samo ondi, kjer se ima kaj Bogu v čast zgoditi, le malo puste, ker se jim hitro preveč zdi. Tako je pri njih tudi, ako se dalje pogleda, s kraji in časi, ki so posebno za božjo službo odločeni; nar raji imajo gole bele stene v svojih cerkvah, in praznikov manj kot moč v verstí med dnemi leta, samo de več bogastva ostane za lepoto in zložnost v domači hiši, in de je več časa za službo posvetniga mamona. Pa v tem sta jim Luter in Kalvin zgled dala. Le čudno je, de so evangeljci še altar v svojih cerkvah obdržali, ko nimajo kaj na njem Bogu darovati. Neprimerjeno je tudi, de so si petje in orgle še pri svoji božji službi prihranili, ko so podobe in vse posebne lepote in iz njih tempeljnov izveržene; tako je namreč pri njih za ušesa še nekaj pušeno, ko je očem skorej vse odvzeto.

V. Po tem takim se pač evangeljci nimajo veliko pritožiti, ako jim kdo očita, de v svojih cerkvah nič nimajo; katolčanov pa zavoljo olepsanih cerkev ali božjih hiš in zavoljo obhajanja več praznikov mende tudi ne smejo grajati.

D. Res de ne. Katolska cerkev vé, zakaj de ima v svojih tempeljnih altarje, ker namreč ima tudi daritev, drago daritev s. maše. Ako ona svete kraje lepša, stori letó po misli Jezusovi. Ko je namreč Marija, Lacarjeva sestra, drago mazilo na glavo Gospodovo razlila, in je nezvesti Judež to za potrato štel, je Gospod pobožno ženo zagovarjal, in pristavil, de bo zato njeno ime po vsim svetu imenovano. Ne najdemo tudi nikjer v s. pisumu, de bi bil Jezus kterikrat lepoto Jeruzalemskiga tempeljna grajal.

V. Kar podobe ali obraze v naših cerkvah zadene, mende tacih tudi ni veliko najti, ktere bi po napačnosti strah in gnjus budile; sej zdaj gledajo večidel povsod, de dobé takošne iz rok ée ne posebnih, saj ne preslabih podobarjev in malarjev. Ako se pa vidi tamkej žalostin obraz svetiga spokornika, ali znamenje kakošniga terpinčenja svetih spoznovavcov, mende mora to občutljive duše le k pobožnosti buditi; drugač bi ne smeli še podobe križaniga Jezusa v cerkvi imeti, de bi rane žebljeve, ternjeva krona in kaple rudeče kervi kakimu mehkužnemu sercu omedlevic ne napravile. Pa ne

vem, kaj v tistih bukvicah beseda od Rafaelov, Rubenov in Ticijanov stoji? to so mi čudne imena.

D. To so bili posebni sloviti malarji na Italijanskim pred kakimi 300 leti, kterih dela se še zdaj drago cené; takih, se ve, de v naših cerkvah na kmetih ne moremo napravljati, ker stove intavžente veljajo. Pa prav ste rekli, de slabih in napačnih malarij tudi mi nimamo radi. Tridentinski zbor je pa tudi posebno zapoved dal, de naj se v cerkvah nobene napačne malarije ne terpé. Vonder čudno je, de so evangeljci tako tanki zastran podob, drugej pa ne; sej tudi njih tempeljnov ne zida povsod kak Mihel Angelo; to je bil namreč posebno umetin mož v stavbah cerkev in pobištev na Italijanskim.

V. Od praznikov je stalo tudi v tistih bukvicah, de jih katolčani preveč imamo. V časih, kakor slišim, je bilo res precej več praznikov v katolski cerkvi, pa zdaj je število pomanjšano: pa za Boga in za svetnike sme vonder človek tudi kak dan več v dar prinesiti, in praznike je vonder cerkev postavila, ktera ima od Kristusa oblast. Praznikov pa tudi ne obračajo vsi katolčani v svojo škodo, razun malopridnežev, kterih se mende tudi pri evangeljcih popolnoma na manjka.

D. Res je vaša. Pristaviti je k temu še od zadržanja v cerkvah katolskih nekaj.

V. Res je, de se pri nas ne zadržé vselej vsi spodobno, kteri v cerkev pridejo; sej se pa vonder tudi pri nas uči in opominja, kako se je v božji hiši obnašati, in nerodneži se svaré. Pri evangeljcih je pa mende tudi lahko vse pri miru, ker jih neki v več krajih ne pride prav veliko v njih cerkve, razun nekterih se boljših duš. De bi mi katolčani pa oči na altar ali na svete podobe, ki so res tudi z zlatam ali srebram ozalsane, obračati ne smeli, ne vem kako se to od nas v tistih bukvicah tirja; sej razločiti že vemo, de se je na božjo besedo takrat obrniti, kadar se oznanuje.

D. Prav za prav se mi zdi, de je tisto pisarijo kak nepremišljeneec vkup spravil, kteri ni porajtal, de dostikrat sam sebi nasprot govori. Zraven tisti, ki so jih med nami raztrosili, niso pomislili, de, kar se morebiti po česko piše, po slovensko ne velja povsod. Meni pride namreč še na mar, kar od materniga jezika v božji službi ondi stoji.

V. Res de tisti pisar po Slovenskim ni hodil, drugač bi bil slišal, koliko se v naših cerkvah v domači besedi poje: tudi bi bil razumel, de se ob nedeljah in praznikih listi in evangeliu ne berejo samo po latinsko ampak tudi po domače, in božja beseda se tudi ne oznanuje v ptujim jeziku; ravno tako se več molitve pri božji službi, in nekaj tudi pri s. zakramentih in pri pokopih z domačo besedo godi. Ko bi pa mašniki vse molitve, ktere dostikrat visoke skrivnosti zadevajo, ravno s tisto besedo opravljati imeli, s katero se na tergu marnjá, kupčuje in prodaja, bi se meni celo nespodobno zdelo. Ali so popred neverniki latinsko govorili, mi ni mar; to pa vem, de je v tem jeziku napis na križu bil storjen, in de ga je tudi s. Peter v Rimu posvetil, ko je ondi imel svoj sedež, in tudi v naših krajih je bil blezo s. evangeli nar pred po latinsko oznanovan.

D. To ste iz zgodeb s. pisma in svete cerkve prav razumeli. So sicer še drugi uzroki, zakaj de se pri nas latinski jezik v božji službi ohrani. Edinost cerkve po vsim svetu se pač nar svitljeje pokaže v tem, de se povsod v enim jeziku božja

služba opravlja; tudi verske zmote so s tem odvernjene, de ni potreba cerkvenih molitev vedno predstavljati v jezike, ki se s časom skozi spremenjajo. Katoliška cerkev vonder ne sili povsod latinskiga jezika; kjer je bil v juternih krajih od nekđaj drugi jezik v navadi, kakor grški, sirski in zraven teh še slovenski, ga ona se zmirej pusti veljati.

V. To vem, de staroverci, kar jih nižje na naših mejah stanuje, v božji službi slovensko besedo rabijo; pa tudi red božje službe je pri njih nekako drugači.

D. Staroverski ali grški kristijani tako božjo službo opravljajo, kakor je bila od kdaj v izhodnih krajih v navadi; molitve so pri njih večidel daljši, navade so mnogotere drugačne, zapopadik in pomen molitev in navad pa je vonder povsod z našim enak; zatoorej jih to tudi ne loči od nas, odcepila jih je le prevzetna zoperstava zoper višjiga poglavarja cerkve. Ker je pri dosti slovanskih narodih v božji službi red grške cerkve pred latinskim znan, tedaj starji bil, od tod pravijo nekteri, de je ime starovercov.

Zvezdice.

Ta knjižica (od gosp. Radoslava Razlag-a, tiskana v Gradcu 1851) je v resnici lepa in hvale vredna, in zato nimamo nič zoper to, de jo „Novice“ in „Slovenska bčela“ hvalijo; li to nam ne more v nji dopasti, kar se na str. 12, 13 in 45 bere. Zdi se namreč iz tega, kar se bere str. 12—13, de nimajo Slovani od vpeljanja Kristusove vere drugiga, kakor zlo. Tako saj mi razumimo tiste besede g. pisatelja, ki stoje na str. 13: „svetjeniki Kristovi dovedoše za sobom silne vojske, koje na slavu Bogu nakvasiše vsu zemlju tvoju kervcem tvojom, da ustupiš ogladjeno mesto gladnim lupežem itd.“ — Še bolj pa nas je v serce zbolelo, ko smo (str. 45) brali, de je zapadni svet že ves pokvarjen in pomešan, de pravo vero imamo na izhodu (mende per Gerkih) iskati. Besede pisateljeve so tele: „Svet zapadni oholi zabaci nauku Kristovu, ju pokvari in pomeša, da sebe samoga ne pozna; de ne zna kuda kamo izlaziti iz stranputicah pustih. Rimpre-slavni zgubi gospodarstvo svetsko, jer za svetu pravdu prigerli nepravdu i zlobu, koju za kreposti svoje prihvati, on će se opet poniziti do zemljice černe, ako ne ostavi licumernoga nehajstva, koje mu jošće preti pogibel vecu. Ako nećeš prigerliti bratske ruke uzahdnoga sveta, koj čuva zaklad vere prave, to ćeš onda tudjinea za gospodara, koj te stermoglavi bez zakona božjega u ponor večne smerti. Mudrovanje o boginji, o nebeskom i zemeljskom pravu, zakoni druževni, državljanski, vse se hoće preroditi, pomladiti v naravskoj snagi mladoga iztoka“ itd. Tako zamore pisati in govoriti li edin, ki je ud gerške nezjedinjene cerkve, ne pa pravi rimsko-katoliški kristjan. Mi seer ne vemo, ktere cerkve ud je ta gospod, ki je te bukvice svetu priobčil; to pa vemo, de se tako knjige, v kateri se naša sveta cerkev in naša izveličavna vera tako malo ceni, ja bi skorej rekel, gerdi, ne more priporočevati še ne-akuseni slovenski mladosti.

St. K.....č, duhoven v Gorici.

Razgled po keršanskim svetu.

Angleško. Ker so anglikanci divji hrup zagnali, ko so sv. oče papež tudi na Angleškem redovno škofsko

vladijstvo za katolčane postavili, je prvi minister Russel, ki se je bil s svojim nepremišljenim pismom na Durhamskiga škofa v hude zaderge zapletel, v državnim zboru postavu v pretres predložil, po kateri bi se katoliški škofje po nobenim mestu velike Britanije imenovati ne smeli. Pretresajo zdaj to postavu na vse kraje prijatle in sovražnike katolicanstva in marsiktero grenko mora Russel požreti. Kardinal Wizeman in drugi škofje so pa per vsih protivnih govorih anglikancev brez strahu za svojo cerkev; škof Dr. Ullathorne je Russelnu pismo podal, v katerim s terdnostjo zagotovi, de katoliško škofijstvo na Angleškem zdej, ko je enkrat ustanovljeno, ne bo nikdar vec odpravljeno, le s katoliško vero vred bi bilo mogoče katoliškim škofam na Angleškem podeljene pravice odvzeti.

Bosnjansko. Veliko opravilno (administrativno) svetevavstvo v Bosnii, brez kteriga ne sme vezir nič početi, ima 12 tovaršev, zmed kterih je 1 kristjan.

Iz Ljubljane. V nedeljo zvečer je častita nuna M. Magdalena Ramuta v 50. letu svoje starosti v Gospodu zaspala, in sicer: v pravim pomenu, ker je bila v njegovo presveto voljo popolnoma vdana. Kdor ve, kako goreče je bila za šolo živela, mora spoznati, de je gotovo le v svojim trudu polnim poklicu časno z večnim življenjem spremenila. Čez 30 let je bila že učenica v dekliški veliki šoli in sicer poslednjih 14 let v drugim razredu, kjer je bilo vsako leto nar več učenk, letas celo v eni sami sobi 184 (sto štiri in osemdeset). Tode ni ji bilo zadosti samo v šolskih urah učiti, desiravno je vsaki dan večidel do enajstih učila; še v četertkih, ko sicer šole ni, je povabila pridniši deklice v šolo, kjer se je z njimi večidel pol tretjo uro trudila. Še zadnji četertik pred smertno boleznijo je hotla po sili v šolo iti; ali le prepoved gospé matere ji je ubranila, de ni že bolna, ker je ravno od bolezni okrevala, s prevelikim šolskim trudam bolezni še pohujšala. Pa kaj! sej je še zadnji dan pred smertjo na šolo mislila, od šole govorila, ter pridniši učenke imenovala in perporečevala, desiravno je iz ljubezni do nebeškiga ženina smert s polnim zavedam željno perčakovala. Otroci so ji bili pa tudi tako vdani, de so se ravno iz ljubezni do nje posebno radi in z velikim pridam učili. Še letas, ko je per očitnim spraševanji učenica, na katero učenkenavajene niso bile, spraševala, so otroci tako lepo odgovarjali, de se je vse čuditi moglo, kolikanj lepiga in koristniga je ranjca učenica otroke naučila. Sicer Slovenka, pa vunder po pravilih v slovenskim jeziku ne izurjena, se je posebno od leta 1848 sem v njega izurjenji s tolikim pridam trudila, de je vse slovenskeslovnice, ki so na svitlo prišle, prebirala in perlikovala, de je poslednje tri leta poduk slovenskiga jezika z nemakim po nar boljim načinu združila in tako uk v obeh jezikih mikaven in koristin naredila. Ker si je pa posebno serca mladosti blažiti in h keršanskimu življenju nape-ljevati perzadevala, so jo učenke tolikanj ljubile, de, ko je zbolela, so bile vse klaverne; po smerti pa se je njih ljubezen do blage učenice v tem pokazala, de so se spremljaje njeno truplo na glas jokale, pa tudi kar sleherniga, ki ima kej keršanskiga duha, v sercu veseliti mora, samé od sebe na glas molile. Kako britke solze so pa otrokam na grobu ljube učenice tekale in s kako milim glasam so jo po imenu klicali, velika množica priča, ki je ranjci poslednjo čast skazala. Če so že otroci tako ginljivo znamenje svoje hvaležnosti za velike dobrote preljube učenice pokazali, ne bomo li upati smeli, de bo obilno plačilo per Bogu dobila, ki pravi v svetim pismu po preroku Danielu: „Kteri so učeni, se bodo svetili kakor svetloba neba, in kteri so veliko drugih podučili v pravici, bodo kakor zvezde na vse večne čase!“